

Előfizetési díj.

Videk postán vagy helyben házhoz hordva.

Évi díj	15 frt.
6 hónapra	8 „
3 hónapra	4 „
12 óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik: mindennap, az ünnepnapok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Bel-királyuteza 38-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESBÉ CIKKEK DÍJAZTATNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott garmond sor vagy annak tere 5 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et g. (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau.

Nyitléri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hóvá az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

375. ötödik évfolyamára.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egy évre	15 frt.
Félre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legcélszerűbben postai utvánnyal alólított könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után szteletpéldánnyal szolgálunk.

Stein János

a „Kelet” kiadója.

Personalia.

(—t.) Az új belügyér kinevezetése ma bizonyítvánnyal a legőszintebb elismerés tárgya az erdélyi részben. Eddig is nem jelentéktelen eményekkel tekintünk az új kormányfőri működése elé, ma azonban egy olyan ténykedés vált a nyilvánosság tényévé, amely legjobban benyomást teend ország-szerte s különösen hazarészünkben, nem csak, mint a fusio őszinteségének kétségbevonatlan bizonyítéka, hanem mint az a bizonyíték is.

A hivatalos lap elvégre meghozá, báró Kemény Gábor, belügyminis-terti kámtikárnak a felség által történt kinevezését, a mi ugyan már korábban bevégtt tényként vala tekinthető, de azért most, midőn a pecsétet saját szemünkkel láthatjuk az okmányra ütvő: jól esik még egyszer őszinte örömmel fej-vez-

hetni ki felette, mind a pártközi viszonyok tényleges javulásának, mind és főképen az erdélyi részi érdekek tekintetéből.

Az 1867 óta történt belügyminis-terri változások alatt folyton Zeyk Károlyt látók ez állomáson a régi erdélyi szabad-elmük ez érdemekben gazdag egyik vezér-férfiát, ki már az unio előharczói közt is jelentékeny helyet foglalt el s ki most teljes önértéssel tekinthet politikai tevé-kenységére vissza, melyben egyetlen ma-ku nem fordult elé s melynek folyamán oly nemes, igénytelen egyszerűséggel vé-gezte kötelességeit, egyként igazat szolgál-tatva egy szűkebb értelemben vett régi hazájá, mint az egyesülés momentuos ténye által egygyé forrt közhaza irányában. De épen ezért s mivel az elvű, kitartó és a munka által nemes értelmű demo-kratia oly kerés való hívt számláljuk még ma is sorainkban: kell e helyen remé-nyünket kifejeznünk, hogy ama bucsú, melylyel Zeyk Károly márcz. 15-dikén a belügyminis-terium közegétől búcsút vőn, nem vala egyszersmind a közügyektől va-ló búcsú s mi, kik Zeyk Károly multját ismerjük és arra, mint magyarok, büszkék vagyunk, bizton számíthatunk rá, hogy akár a közigazgatás, akár a törvényhozás terén jövőre is ott fogjuk őt a leghívebbek és legigazabbak sorában látni, méltóan ama politikai iskola képviselőjéhez, kik a har-minczas évek óta ernyedetlen buzgósággal munkáltak a mai alkotmányosság kifejlesz-tését, de a kiknek soraiból ma már any-nyan hiányoznak, annyian váltak a histo-ria arany lapjainak tulajdonaivá...

Hivatali utódja br. Kemény Gábor, ki családi kötelekkel által hozzáfűzve, igaz-úttal utódul tekinthető; már a fiatalabb nemzedék szülőte s a közélet terére elő-ször a szabadságharcz után lépett. Ak-kor, természetesen, nem a politikai gy-a-korlat, hanem az elmélet terén. Messzire terjedő tanulmányok nyomán egy Eötvös-sel szemben is sikra mert szállani; majd a régi „Budapesti Szemle” hasábjain s utóbb a historiai irodalom terén önálló mű-vel lépve föl: oly próbáit szolgáltatá a politikai tudományokban való otthonossá-gának, melyek már jó korán magukra vo-

nák az értők figyelmét. A gyakorlati po-litika először a szebeni hírhedt Landtag idején látta működését s ha jól tudjuk képviselőink memorandum, melylyel a tör-vénytelen gyűléstől való távolmaradásukat indokolták, az ő tollából folyt, a mi egy oly fiatal s akkor még semmi multtal nem bíró férfinak nem csekély dicsőségére szol-gált. Azóta folyton a közélet terén látjuk, hol mint gyakorlati politikust, a képr-se-lőház legjelentékenyebb erdélyi részi tagjai-nak sorában, hol egyházkerületének törvény-hozó testületében s 1872 óta az erdélyi ref. egyházkerület főgondnokát — talán első ily fiatal status-curatort.

Ily előzmények után, azt hisszük, büsz-kén vallhatjuk őt magunkénak s mi, kik közelebből is szerencsések vagyunk őt is-merhetni: szellemét, fáradhatatlan mun-kásságát, szívós mondhatni makacs elvű-ségét s tanulmányait, szakavatottságát — még annál fokozottabb reménnyel tekin-tetünk az új államtikár munkássága elé.

A miniszteri felelősség elve ugyan minden intézkedést a minis-ter közvetlen hatáskörébe helyez, de azért a minis-terium keretén belül ép úgy megmaradhat minden egyes közegnek s legkivált a leg-főbbnek önállósága, ki csak addig állhat helyén, csak addig vállalhat morális, egy-ü-tes felelősséget az intézkedésekért — quom pars magna — mig azok saját meg-győződésével is egyeznek. Ily értelemben feleltető nagy súlyt fektetünk B. Kemény Gábor egyéniségére s számíthatunk rá, hogy az erdélyi részi érdekeinek mindaddig, mig a közhazaeirkeivel ellenkezésbe nem jönek, oly igazhű szolgálját bírhuk benne, a ki szívós kitartással fogja közigazgatá-sunk rothadt elemeinek eltávolítását sür-getni, egészségessékké való helyettesítést munkálni, a kire bizton számíthat minden specialis ügyünk, mint szószólóra, lelkiös-méretes támogatóra s ha kell állásának ár-rán is védőjére.

Az erdélyi census historiája e tekin-tetben teljes garantiát nyújt nekünk...

Az őszinte elismerés bucsu-szava a tá-vozonak s a reményteljes várakozás üdvöz-lete az érkezőnek!

En jól tudtam, hogy kegyed feddhetetlen, de azt senki el nem hitte volna nekem.

Brudnel ur akkor épen távol volt. Mikor haza tért, a fordulat meg volt adva. Megdor-gált, hogy miért nem mondtam inkább azt kegyedről, hogy leánya neki. De már késő volt változtatni a dolgon. Beleenyugott a szerepbe, melyet kiosztottam neki, de nem gondolom, hogy ez arra indítsa őt, hogy házasság által igazolja azt.

Végre kimondád e szót! kiáltá fel Manuella, s felém fordulva folytatá: Látja ön! Dolores kétségbe akar ejteni, még betegobb teszen; ő, ki azt mondja, hogy az egész vilá-gon senki oly erősen nem szeret, mint en-gemet!

S valóban kétségbe ejtené kegyedet az, ha tovább is ily kiváltságos helyzetben maradna sir Richarddal szemben, a melyben már őt vagy hat évig élt? Ugyan miben érez hiányosságot? Semmiben, még tekintélyben sem, miután ő beleegyezett, hogy bitorolhassa a fe-lőlőség cizmet. Unatkozik kegyed, szenved a miatt, hogy igen el van zárva a világtól; erre nézve csak az szükséges, hogy megnyerje tőle, hogy gyakrabban járasson ki a háztól s hogy a helyett, hogy lovagolni vigye, inkább kocskázni menjenek együtt sir Brudnelllel. Ez nem tetszik előttem nehezen kivihetőnek, s mihielyt sir Richardnak értékre esik, hogy ke-gyed szenved ezek miatt, sietni fog teljesíteni vágyait.

Azt bizonyosan megteszi, szolt Dolo-res, ő nagyon jó ember, s gyöngéden szereti Manuelt; de hát az ilyenü séták a szabad-ság élvezetének s gyönyört hozóknak nevezi ön? Elhet-e az ember úgy, hogy örökösen csak oly ember társaságában legyen, kinek nincse-nek meg többé az ifjú kor kedvtelése? Soha egy társas kör, vidor társalgás, soha egy láto-gatás színház, vagy bál.

Mondja csak orvos ur, ha volna önnek fiatal neje, ön is ennyire féken tartaná-e őt? — Ha kedvesem volna talán. Ha törvé-nyes nőm volna, azt kívánám tőle, hogy csak is háza körével s gyermekeivel foglalkozzék.

A képviselőház f. hó 15-iki ülésén először is a zárszámadási bizottság az 1869-ki zárszámadásokról, a közoktatási, a tanítói nyugdíj-törvényjavaslatról, a kérvényi pedig a kérvények legutolsó sorjegyéről szóló jelen-tését terjeszté be, az igazságügyminis-ter pedi g egy, Oroszországgal kötött nemzetközi szerződés bevizkelyezéséről szóló törvényjavaslatot tett a ház asztalára. Aztán megkezdvén a honvédel-mi budget tárgyalása, Csiky Sándor inditvá-nyozza, hogy a honvéd-menház segélyezésére 5000 fnt szavazzassék meg. A ház a pénzügyi bizottsághoz utasítja az inditványt. — A Lu-dovica-akademiánál Csanádi fájdmalt fejezi ki a fölött, hogy a közös hadseregnél lévő ma-gyar ifjak német nyelven tesznek vizsgákat. — Mórítz előadó megjegyzi, hogy a Ludovica-akademiában kizárólag magyar a tannyelv. A ház megszavazza a szükségletet. A honvéd fő-parancsnokság, a kerületi parancsnokságok s honvédsapattok szükséglete minden vita nélkül megszavazzatik. A nyugdíjakban Irányi sürgeti azon, már a védőtörvényben kilátásba helyezett törvényjavaslat előterjesztését, mely szerint azok, kik testi hiba vagy csadái tekintet miatt nem soroztatnak be, némi díjat fizessenek a rokkant katonák javára. Szende miniszter kijelenti, hogy a kérdéses törvényjavaslat már kész s nemsó-kára elő fog terjesztetni. A ház megnyugszika miniszter válaszában. A rendkívüli szükséglet minden megjegyzés nélkül megszavazzatik.

Felvétvén ezután a belügyminis-terium költségvetése, Tisza miniszter kérésére a köz-ponti személyes járandóságok s dologi kia-dások közt virement engedélyeztetik. A megyék szükségleténél Tisza helyesli, hogy a pénzügyi bizottság javaslata szerint a szükséglet vissza-álltassék, miután a házi pénztár még nem lépett életbe, azonban valamit mégis megtaka-ríthatni vél, s az előirányzatnak 26,000 frrtal leszállítását javasolta. A ház helyesséssel fogadja a nyilatkozatot. Orbán B. több szomszédos megyének egy főispán alá helyezésével ezen intéz-mény megszorítását hozza javaslatba. Tisza mindig szükségnek tartá, hogy az államnak legyen egy organuma a törvényhatóságokban elismerni azt, hogy az intézmény reformálendő de egyszerűen nekimeenni, s az egész intézményt a neveltségig redukálni nem tartja helyes-nek. Kész arra, a mit elődöknek inditványára a pénzügyi bizottság is elfogadott, hogy most

S azt mondhatom kegyednek, hogy soha el nem vennék oly nő feleségül, kinek, hogy jól érezze magát, elkerülhetlen szükség lett volna a társas körben való csevegés, látogatók fo-gadása, színház és bál.

Nős, szolt Dolores, önnek tökéletesen igaza volna, mert azon esetben lenne önnek házi köre és volnának gyermekei; nejeének vol-na mivel elfoglalnia magát, s azonkívül ott volna ön neki!

Egy szép fiatal ember, az ember nem szomorú, nem beteg, ha ilyen társaságban tölt-heti életét, mig...

Elég! szolt fel Manuella, kinek ar-cza tűzben égett, s hangja reszketett. Hall-gass Dolores, minő esztelen és gorbma beszé-dek ezek!

Melyek épen nem tartoznak orvosi látogatásom keretébe, — jegyzék meg erre. Beszéljünk inkább a kegyed hogyan lé-téről, egészségéről.

Egészségemről! szolt a hölgy élénken; nem, ezzel nem akarok foglalkozni!

Szeretnék inkább meghalni, meguntam már az életet — s mivel megédegettem őt ezért, igazottan, fájdmalas felindulással mondá: — Haggya el! Most már minden vilá-gos lett előttem, Richárd úgy látom azt hi-szi, hogy én magas rangjára, nagy vagyonára áhitozom...

Es ön! fogadom, hogy ön is ezt hiszi rólam. Oh mily szerencsétlen teremtsé vagyok én! En őt csupán önmagáért szerettem, nemes lelkeért, eszességéért, jószágáért, a mely páratlan, azon sok jótételeért, melyet tulságosan él-veztem, különösen azon mely valódi szerelem-ért, melyet iránta érezve, reménytem benne is felköltetheti. Önök felnyitották szememet, oh mily kegyetlenek, szivtelenek! Richárd nem talál még eléggé méltónak magához, még to-vább akarja folytatni a megpróbáltatást, tovább a végtelenségig, a mig bele halok!

Hadd legyen úgy! nem bánom; ártatlanul halok meg, s tán megsírat, még ha tovább is kinoznám őt, megúnná, talán még is vétne. Hallgass Dolores, megúnnám, hogy csak egy szót is szólj többé róla nekem.

ideiglenesen, több megye helyezettessék egy főispán alá, de ez épen nem jelenti azt, hogy az illető megyék egyesítetténi fognak, hanem csak pénzügyi szempontból történik. (He-lyeslés) A ház elfogadja a pénzügyi bizott-ság előirányzatát. — Az általános közigaz-gatási költségkénél Tisza a betegápolási költsé-gek szükségleti s fedezeti előirányzatának módosításával a mérlegnek 29,000 forinttal javi-tását hozza javaslatba. Inditványának elfogad-sával a szükséglet megszavazzatik. — A köz-biztonsági kiadásoknak Lázár, ha lehet egészen, ha nem, leginkább részben való törlését ja-vasolta. Tisza ma nem tudja, valjon szükséges-e az egész előirányozott összeg, de biztosít arról, hogy minden nem szükséges fillér meg fog belőle az állam részére takaríttatni. A ház el-fogadja az előirányzatot. Az erdélyi csendő-rségről Orbán az előirányzatot törölnöndöknek nyil-vántja. Tisza: tagadhatatlan, hogy egy ideig nagy ellenszenv volt ez itzmény irányában, később az sok irányban enyészett s ma a leg-különbözőbb pártállású képviselők mondják, hogy eltörlése nem volna helyes. E nézet előtt meghajol de oda fog működni, hogy egészen a magya, kormány hatáskörébe helyezettessék, s megjelenésében a magyar állameszmét képviselje (Helyeslés). A ház megszavazza az előirányzatot. A nemzeti színház subventiójának tété-lénél Beöthy Ákos elpanaszolja a nemzeti szin-háznak évről-évre való hanyatlását. Jókai M. meg-jegyzi, hogy talán még sem e forum elé tartozik a színház belső bajainak kritizálása. Mulhat-lanul szükségesnek tartja a dráma és opera külön választását. Degré is ezen értelemben nyilatkozik. Tisza belügyminis-ter ez alkalom-nal nem tesz részletes nyilatkozatot a színház ügyeire nézve, de annyit megjegyvez, hogy a dráma és opera elválasztását szükségesnek tart-já, az operaház létesülése körülbelül az ország újabb megterhelhetése nélkül biztosítva lesz. Igaz, hogy a budgetben levő subventio nem nagy, de azon forrásból, melyre egyik előtte szóló is hivatkozott, a színház még annyit kap, hogy subventiója csaknem 200,000 frtra megy. Ha ez nem biztosítja a színházat, akkor nem a subventióban, hanem a rossz kezelésben van a baj. Ha kivántatik, kész egy más alkalom-mal részleteseb előterjesztést is tenni. (He-lyeslés).

A hivatalos lap tételénél Tisza nem szol a kiadás iránt kötött szerződésről, mely ma

Engedjen át engem sorsomnak orvos ur, nem gondolok többé egészségemmel; rabnő, fogoly akarok maradni ezentul is, fényűzési cikik, himbálódzva sejlem függő ágyamban, vagy eltemetve puha szőnyegekkel bevont bou-doir-omba, mint ön mondotta volt! Érdemlek-e én egyebet ennél, én ki nem bírok sem ész-el, sem türelemmel, sem tanultsággal; én, ki-vel egy művelt embernek nincs miről társalog-ni; én, ki megrontottam életemet azon napon, midőn szerettem a nélkül, hogy tudnám mire vezethet a szerelem? Meg lehet-e ezt nekem valaha bocsátni? Hagytam magamat elrabol-tatni, a legaljasabb vesélyeknek tettem ki ma-gamat; nem értettem semmit belőle, esztelen voltam. Azt hittem, útam az oltárhoz vezet, s a legrosszabb helyre tévedtem! Mit tesz az, ha épen úgy jöttem ki onnét, mint a hogy be-léptem volt? Az ember menthetetlen hibát kö-vet el az által, ha tudatlan. Az előkelőbb, esze-sebb kisasszonyok, alkalmasint többet tudnak a világ folyásáról; én meg voltam gyalázva mi-előtt csak sejtelnem is lett volna valami rossz-ról! És ezért hosszaz bűnhődésem daczára, ha-lállal kell lakolnom!

A zokogás elfojtá szavait; Dolores erős karjaiba vette őt, s mint pehelyt tette le ágyá-ra; azután eltávozott, hogy valami csendesítő szert hozzon, én Manuella mellett maradtam.

Lehetlen volna ma vissza emlékezmem mindazon szavakra, melyeket vigasztalására s megnyugtatóására mondtam el neki.

Sokkal inkább fel voltam indulva, hogy sem még magam is öntudatával bírjak min-den szavammak. Ugy gondolom, hogy igazat adtam neki Brudnel ur ellenében, s arra biz-tattam, hogy bontson fel oly viszonyt, mely mindkettőjökre nézve csak vészt hozó lehet. Akaratom ellenére hajlandó voltam elfogadni a Dolores által sugalmazott eszméket, én sem akartam feltenni, hogy Richard el volna ha-tározva valószínű az általa felköltött remé-nyeket.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Jenny húgom.

Regény.

Irta:

SAND GYÖRGY.

Harmadik rész.

I.

(Folytatás)

szavak után drámai mozdulattal hagy-ta oda Dolores a szobát s én nagy zavarban voltam szerep felett, melyet nekem osztottak, e színtétkban. A legkényesebb természetű volt az s onyolult személyes érdekekkel jöheték összeütközésbe általa, ezt többé nem tagadhat-tam elmagam előtt.

Dolores természetes dagályos modora alá rejtett cynismussal tette ujját a leendő ház-tartás érző sebére. A mennyasszony igen só-káig ért már szabadságára, élt elnyomatás-ban, hgy kész ne legyen a kitörésre, a mátká pedig igen nagyon elfojtá eddig magában a bizalmi együttlétl veszélyhez érzelmait, hogy sem eke őt látogatnom s este ujjalag. Elha-tározta irni Brudnel urnak.

Is épen irt Manuellaának az én özímim alatti rövid levelet, mely így hangzott:

Jóvérem meghalt, elfogadva halála előtt a neke előlegezett összeg visszafizetését, min-den knat s másnemű követelések nélkül. Hogy lentől előbb kielégíthessem örököseit, a temetés után azonnal, azaz holnap este el kell

hanyag székre. azt felselik, hogy a világi hatóság akarta a büntetést végrehajtani. Szóval az itt is hiábavaló.

4) Nagyon kevés községekben járnak nagyonatosan iskolába, a tanító is képzett, de azért azokban sincs előhaladás. Hát egyén, de azért azokban sincs előhaladás. Hát itt mi lesz az ok? A gyermekeknek nincsenek könyvek, táblák, papírosok, semmijük sincs, maga az iskola sincs taneszközökkel felszerelve s így a tanításnak eredménytelennek kell lenni.

Eddig. „Foia scolastica“, mely okokra azt jegyezte meg a Journal de Bucarest, hogy tudni a Romániából még több okot is előszámolhat. Elhisszük, mert tudjuk, hogy ott is ugyaszereti a román földész az iskolát, mint az ördög a tömjént. „Ca dracu temui!“

Résinkről alárjuk mind a négy okot, de azt kérdejt, vajon ennek is nagy Magyarországa az, a hol minden csak magyar lehet — unde öte numai magiare potu fi — mint a picizkefoia scolastica gunyolódni szereti. Mikor fának a román tudósok olyan lapot szerkeszt, melyben édes hazájokat, nagy Magyarországot nem fogják minden ok nélkül csipkedni?

Tér, hogy a szamosújvári és szebeni román prebendiákban többnyire gyenge fiúk, bukott gyermekek lépnek, de miért veszik be az illők és miért nem három év a tanfolyam, mint az állami képezdékben? Ez az autonómijótéteménye. Tény, hogy a községek lefelécsúsznak, midőn tanítót választanak, de ki szítja a licitatus tanítót megerősíteni? Az egyházközség esperese. Ez is tehát az autonómia gyöke. Tény, hogy a gyermekek nem járnak iskolába s hogy az iskolák nincsenek felszerelve. De kikszokott a kir. tanfelügyelőnek legelőször ellenőrizni? Az autonóm egyház előjár. Ok vannak intra dominium s hogy mi az eredménye ennek az autonómia jogának, látjuk a Foia-ból, nem pedig magyar lapból.

Méjja, a Foia ösztintén, hogy a román papoknálunk úgy, mint Romániában legkisebb gadjja a népnevelés. A daszkelnak első és főkötelessége a cántáreczés. Csak jó bögője legyen, többi mind mellékes dolog. A román tanító a legfőbb helyen nem az iskola, hanem a pap szolgálja. Ki neveli ilyenek a néptanító? Az egyház az ő képezdében...

Haem miután maguk a románok ily ösztintén mutatják be iskoláikat a mivelt világ előtt, az hisszük, hogy gondja leendő közeletatásügyünknek, miszerint kérdezzék meg a tanfelügyelőket is, hogy mit nevelnek a Foia nagy Magyarországaiban, a hol miután minden csak magyarélet, az is magyar valami, midőn ezakkal teszik meg néptanítónak a szabóegényt, si asia ceva este numai ungurescu Bezzeg!!

Bonyára helyesebben cselekednének a románok, ha édes hazájokban a nagy Magyarországaiban felhasználják autonómiajok szép jogait s annak kebelében jobban utána látnának népnevelésnek. Első kötelességük lenne a románoknak szervezni képezdéküket s a két éve tanfolyam helyett állítanak fel a három év tanfolyamot. Legyenek csak képzett tanítók majd megtehetnek azt az iskolák is. Ezek nélkül nem leendő soha népnevelés. Válaszszálát a tanítói hivatalt a kántorságtól s majd néltájták, hogy másképen fognak működni tanítóik. Különben azt is kimondom, hogy apokák vezetése alatt a népoktatás terén eredményt soha sem fogunk látni.

Apró puskatúz.

Artha Miklós, az európai hírvagyoróhabos, és Kassai Ignác, az udvarhelyvári nyalka legény, különben, mindkettő független honatya — hiteles értesülésünk szerint — nagy suty-omban otthon, házi tűzhelyeikzékelyhon boldogító melege mellett élvezik a országos fusio mézes hetet..., mert csak bdog országnak lehet ilyen két boldog honatya...

Vasóink előtt nem ismeretlen azon utramontán spanyol bikiavadal, mely közelebből a széky-udvarhelyi állami főreáltanoda ellen, „valláslanság“ ál-szent cége alatt, a városi képviseltestület elébe huzoltatván, hirlapilag is világa dobott, sőt Ugron Gábor, öt pontos független honatya által, interpelláció keretében igialva, az országházban is haza beszéltette. Ugyan — hazabeszéltetett.

Műden ajátos szemforgatással szemben, szolgál most öröme és megnyugtatósára, ugyasntézet élete és virágzása iránt önzetlenül éklődő honfiak — honleányoknak, mint a realiolai növedékek szőlőinek, a nmgu m. k. allás- és közoktatásügyi miniszteriumnak Udvarhely város közönségéhez menesztett azon hirta, mely szerint a képviseltestület előterjesztéséből nem derülvén ki az, hogy az ottani felekezeti tanintézetek előjárósága részéről a város közönsége csak föl is kéretett volna: iránt, hogy a főreáltanoda tanári testülete tal — a mondott intézetek ellen — állítók elkövetett sérelem orvoslása érdekében felszólít: ez okon az említett miniszteriumnak részalnia kell azt, hogy a város közönsége,

azon hatáskörébe nem tartozó ügy tárgyalásába bocsátkozott; és egyuttal kijelenti, hogy az intézet igazgatójának s tanárainak működésével, és az általuk — főleg az utóbbi időben — felmutatott eredménnyel teljesen meg van elégedve, s a fentebb érintett panaszirathól nem ismerhet föl legesekélyebb okot sem, a mely ezen megelégedésének csökkentésére szolgálhatna, és a tanári testület ellenében való megrovást tené szükségessé. — Tolvaj Zsigmond városi bizottsági tagnak pedig — a ki ezen tárgy nélküli panasziratot indítványozta, s a ki a bizottság egyik legközelebbi gyűlésében, az ottani állami főreáltanoda ellen, azon valótlan állítással lépett föl, hogy a kormány abban a hitoktatást megszüntette — a cultusminiszterium rosszallása különösen is kifejezendő... „szegény tiszteletes ur!“ Oleum et operam perdidit. De így jár a nap alatti földön minden „független“ uszályhordozó.

Ö. De hát, ugyan mondja meg barátom, mi lehet annak az oka, hogy az udvarhelyvárosi képviseltestület gyűléseiben, ilyen keletteljesen obscurus indítványok nemcsak napi rendre prédicáltaknak, hanem határozatilag keresztül is don quichotte-oztatnak?

En. Hm... ez egy kissé kényes kérdés. Ö. No de mi ez is?

En. Hát — hát barátom — ott a gyűléseket rendszeresen ebéd után szokták megtartani.

Ö. Áhá, most értem. Azért ajánlotta tehát a tisztí ügyész egy közelebbi gyűlésben T. Zs. bizottsági tagnak, hogy más alkalommal józan fővel jelenjen meg ott; a miből aztán szinte főbenjáró dolog lett?

En. Ezt már aztán kérdezze meg más-tól, — akár „a fehér barát“-tól.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Buda-Pesten márcz. 17. 10. ó. 30 p. d. e.

Érkezett, márcz. 17. 10. ó. 43 p. d. e.

A képviselőház elintézte az igazságügyi és kereskedelmi budgeteket; az utóbbinál érdekes vita fejlődött ki a kereskedelmi és közlekedési tározák egyesítése felett. Sennyey pártjával részt vett a vitában. Pest-megye közgyűlése egyhangulag bizalmat szavazott a jelen kormányának.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, márcz. 17. 1875.

— **A hivatalos** lap tegnapi száma a következő királyi kéziratokat közli: Magyar belügyminiszterem előterjesztése folytán Zeyk Károlyt, az ezen miniszteriumban viselt államtitkári állásától, hű és buzgó szolgálatainak teljes elismerése mellett, saját kérelmére, ezennel felmentem. Kelt Bécsben, 1875. évi martius hó 11-én. Ferencz József, s. k. Tisza Kálmán, s. k. Magyar belügyminiszterem előterjesztése folytán báró Kemény Gábor, országgyűlési képviselőt, belügyministeri államtitkárrá ezennel kinevezem. Kelt Bécsben, 1875. évi martius hó 11-én. Ferencz József, s. k. Tisza Kálmán, s. k.

— **A földmívelési miniszterium** által a következő közlemény felvételére kértünk fel: Hivatalbeli elődóm f. évi január hó 14-ről 23,333. sz. alatt kelt rendelethez kapcsán, melyben a gazdáközönség figyelemztetett, hogy az egyidejűleg közzétett jegyzékben foglalt oly helyekről, hova az utóbbi években Klosterneuburgból szőlővesszők hoztak, vagy gyökere mint sima vesszőt a phylloxera rovarra lehető elterjesztésének veszélye tekintetéből vásárolni óvakkodjék. — Ezennel ugy a hazai szőlőmívelés — mint egyuttal az üzletli folytatásában — a közönség bizalmatlansága által gátolt szőlőiskola tulajdonosok érdekében köztudomásra hozom, hogy az e hó végéig hozzám beérkezendő folyamodások alapján a kérelmezendők szőlő telepeit szakértő közgeim által tüzetesen megvizsgáltatni s a vizsgálat eredményét hirlapilag közhirrre tenni hajlandó vagyok. A szakértők utiköltségei és napidijai felerészben a folyamodókat fogják terhelni, felerészben pedig az állam által fognak viseltetni.

— **Színházunkban** tegnap „Bibor és gyász“ ez egykor 100 aranyat nyert tragédia került színpadra. Hogy irodalmunk kitünő történelmi drámákban oly szegény, azt leginkább annak tulajdoníthatjuk, hogy drámaírónk nem merültek és nem merülnek be elég mélyen történelmünkbe, hogy abból az eseményekben és személyekben nyilatkozó tragicumot felszínre hozzák. Az egykor szép reményekre jogosított Hegedüs Lajosnak is ezen drámája, hatásosan csoportosított jelenetei mellett is abban a hibában szenved, hogy a történelemből nem a valóban tragikus eseményeket csoportosítja, hanem a néző elébe állít egy számandó, vak királyfiut, ki részvétet ugyan gerjeszthet a né-

zőben, de drámai küzdelmek közepette meg nem állhat, s még kevésbé hathat a cselekvény fejlődésére. Szüksége volt tehát a költőnek egy mellék-alak, Idyll, sorsát tenni tragicussá. Másfelől pedig II. Istvánnak, ki valóban eléggé tragikus alak a történelemben, csak élete vége, ugyelván utolsó vágya, Árpád házbéli királyt ültetni maga után a trónra, van a mű keretébe fölvéve; tehát ő sem válhatik a darab központjává. Egyébaránt színészeink eléggé igyekeztek az egyes hatásos jelenetek momentumait kimelni, s mert különben egységes, egyenletes játékot nem foghat nyújtani. Az ugynevezett szavallati helyekből csak egyszerre ugorni át csendes, nyugodt, zavartalan kedélyállapotba és beszédbe, nem természetes. Egyébaránt a közönség, mely feltűnően kevés számu volt, tapsokkal jutalmazta úgy őt, mint Szacsait, ki egy pár jelenetben szintén sok melegséggel játszott. Krasznai ma nagy szerepben működött és egy pár esetben mozdulatát, állását (és ülését) nem számíttva, elég sikerrel oldotta meg nehéz feladatát. Különösen utolsó csendesebb jeleneteiben volt élvezhetőbb játéka. Legösszhangzatosabb volt Vidor játéka, az öreg Pál atya szerepében. Vidor ez este is bebizonyította, hogy csak alaktól tehetésséggel rendelkezik. Szentgyörgyi a becsületos Otmár főispánt hatással személyesíté. (1.)

— **Communismus.** Az írói tulajdonjogról Magyarországon, hol e tekintetben nem létezik törvény, tudvalevőleg igen tágkörű nézetek uralkodnak s különösen nagy hajlandóságot mutatnak az egyes hirlapok saját termékeikként mutatni fel a lapársak testéből kiollózott produktumokat; így a „Magyar Újság“ „erdélyi hírek“ czim alatt forrás megnevezése nélkül rendszerint összeállítja mindazon érdekesebb adatokat, melyeket a „Kelet“ eredeti forrásból véve levelezőtől és munkatársaitól közli; a mult alkalommal a naszói törvényszék munkásságáról szóló kimutatásunkat is így közölve, a budapesti lapok szintén átvették azt s hozzá tették: hogy „M. U. még azt is kiszámította, miszerint Naszódon 50 frt-jába kerül az államnak egy pör“ a mit a kimutatás kapcsán a „Kelet“ számított ki. Más alkalommal a román-magyar vasuti lakozásra a bukaresti „Epoche“-ból átfordított közleményünket a M. U. ily bevezetéssel adta „A bukaresti „Epoche“-ból vesszük át a következő sorokat“ mire a budapesti lapok a M. U. fordításképpen szintén átvették azt. A „M. Polgár“ mai száma pedig lapunk egy héttel ezelőtti számának a brassói román gymnasium segélyezéséről szóló egyik önálló cikkéből hoz egy részletet. E részletnek pedig az a története hogy a „Reform“ a „Kelet“-nek ama cikkéből a forrás megnevezése nélkül (a mint ezt gyakorta teszi) kiollózta a nevezett közleményt s ugyanazt tette a M. P. is a „Reform“-mal. Korántsem ez az első eset, midőn híreink ilyen tour után egy hét mulva kerülnek a „Polgár“-ba valamint a fennebbieket is csak egyes kiszakított példák az adatok nagy tömkelegéből.

— **A Tisza biztosítóbank** kolozsári vezérügynökségének újja szervezése a napokban fog megtörténni, ugyanekkor az is eldő, ha vajjon a vezérügynökség továbbra is megmarad-e eddigi alakjában vagy kisebb körre fog szorítottatni, vagy talán egészen eltöröltetni. E hírnökkel áll kapcsolatban a nevezett bank igazgatójának városunkban időzése is.

— **Höry Bélának** a „Tűztőlók“ című szindarabja f. hó 26-án kerül színpadra helybeli tűztőlók javára. Említett alkalommal, mint értesültünk a tűztőlók is részt fognak venni a darab látványosabbá tételére. A tűztőlók gyűlésében tegnap volt szó e tényről s mint értesültünk, egy 5 tagu bizottság küldetett ki, melynek hivatása leendő a próbákban jelen lenni s a még ismeretlen darabról jelentést tenni.

— **Adler Ignác**, lapunk érdemes levelezője nevét Acsády-ra változtatta.

— **Az erdélyi** muzeum-egylet holnap f. hó 18-án tartja közgyűlését. A gyűlés tárgysorozatát már közzétettük s újlag is figyelemztetjük városunk mivelt közönségét annak érdekes voltára. Egyébaránt igyekeznünk fogunk lehető hű és terjedelmes közlést tenni az ügymenetről és eredményről.

— **A Tageblatt** híre szerint Poplakán valószínűleg veszekedés közben, egy egynéssel meggyilkoltatt. A bizottság N.-Szebenből már ki is szállott f. hó 16-án a helyszínére, hogy a vizsgálatot megejtse.

— **A közjegyzők**, a M. Politika szerint a husvétii ünnepek alatt fognak kinevezettni. Az igazságügyminiszter csak budgetjének letárgyalását várja s aztután rögtön hozzálát a közjegyzők kinevezéséhez, elfogadva e tekintetben alapul a már Pauler által tett előleges munkálakat.

Deák Ferencz tegnapelőtt írta be nevét a szabadelvű párt országgyűlési körének tagjai közé, a névkönyv természetesen hozzá viltetvén. Az eddig magokat beírt tagok száma 206-re megy.

— **Kolozsmegye** egyik kezelési hivatali tisztviselője, mint megbízható forrásból értesültünk, tekintélyes sikkasztást követett el a napokban. A dolog még nem nyilvános s épen azért tartózkodunk mi is minden további megjegyzésektől, valamint a kompromittált nevének közlésétől is.

— **A farkasok** még mindig nem tágtanak. A napokban Brassóban a felegvárba vezető lépcsőken sétált egy már meglehetősen vén ordas lefelé s a katonák hasztalan támadták meg szuronyaikkal, a bestia mégis elmenekült a sétányon és kutatózán keresztül otthonjába, az erdőbe.

— **A hó Romániában** Sokszor emlegettük már, hogy romániát az ideitől Sziberiává vászottatta át. Közelebből a vaspályai közlekedés is teljesen szünetelt. Végre mégis rászánták magukat, hogy bármi áron is keresztül töressenek az utat borító hótömegeken s egy ily alkalomból indult ki a „Pressa“ szerint a napokban Bukarestből Plojest felé, két mozdony, mely az utat megvizsgálja. Nemsokára vissza istértek s az utazók egész serege tolt a pályaudvarba, hogy az indulni készülő vonaton a mondott irányban elutazzanak. Egy ideig csak haladt a vonat s a mozdony élénk fűtőlő és a kün zugó fűtőgép egész jó kedvet csinált az utazóknak, kik örvendettek, hogy végre valahára a közlekedés helyreállott. Nem sok idő telt el azonban, midőn Bukaresttől mintegy két kilométernyire a vonat fokozatosan lassudni kezdett s végre egészen megállott. Utasaink tökéletes hőtömeg között találták magukat, mely egész az ablakig fölért. Hasztalan volt minden erőlködés. Tovább nenni lehetetlen volt. Természetes, hogy az utazók nagyon meg voltak lepelve s egyik egy, másik már tervvel állott elő. Végre midőn a gépészek már nem merték a felelősségükre bízott mozdony erejét tovább fokozni, elhatározták, hogy visszamenjenek a pályaudvarba. A dühöngő zivatar azonban annyira betemette az utat, hogy a mozdulás lehetetlen volt elő úgy mint hátra. A mozdony időnként élesen fűtőlő, ha netán a bukaresti pályaudvarban észrevemék a veszélyt. Végre egy óra mulva meg is érkezett egy hatalmas mozdony és így sikerült az utazó közönséget Bukarestbe ismét visszavinni.

— **Izsó Miklós**, a jeles szobrász, agasztóan megbetegedett. Dr. Kéthly és dr. Korányi gyógyítják a művészt s remélhető, hogy a tüdőlob veszélyessége dacára sem fogja hosszasan megfosztani a szobrászat munkásságától. Szegedről ép küldöttség jelent meg Budapesten, hogy Izsóval a Dugonics-szobor iránt értekezzen, hanem a kór aggasztó volta miatt az értekelet ezuttal elmaradt.

— **Havasirózsarend.** A bajor anyakirályné, mint ki az alpesi virány nagy kedvelője, a hohenschwangani vendégek részére közelebb a havasirózsarendet alapította, mely egy piros szalagon függő ezüst rózsácskából áll s különös alkalmakkor viselendő lesz.

— **A hamis tizes** bankjegyek ugy látszik szélesebb körben kezdenek terjesztetni Brassóban is közelebből foglaltak le egyet a „National-bank“ fiokintézeténél. A hamisítás oly pontosan van készült fíve, hogy alig lehet a valóditól megkülönböztetni; a vizírás tökéletes s csak is a kétféle pontos vizsgálata és összehasonlítása képes a közönséget megóvni.

— **Troppaiban** f. hó 12-én az „Első répaczkorgyár“ a lángok áldozatává lett. A tűz egy földszinti szobában ütött ki, mely a munkások öltözködésére szolgált s papir darabokkal és más tűzfűgő anyagokkal volt tele. Az épületben mintegy 6000 mázsa cukor volt, melyből a tűz folytonosan vehette táplálékát, miután olvadt állapotban egész árt képezett. Az oltással még 14-én is mindig foglalkoztak s a szenvedett kár csak az eléget cukrot tekintve mintegy 175,000 forintra tehető.

— **Egy kávé** földszia története. Egy otejzai családnak Navarrában olyan kávé csésze van birtokában, melyből feketét ittak: az id. Don Carlos az első polgárháború idejében, aztán Zumalacarregről királyi bandita-vezér; majd Rodil, később Espartero; Don Diego Leon, az Espartero által agyonlövett spanyol hős; sok idővel ezen urak után az ifjabb Don Carlos, Moriones tábornagy, s végre XII. Alphons király. Bevésztette a boldog tulajdonos a bizonyára üveg alatt őrzött edénybe, hogy „Királyom is ivott belőle“, nem tudjuk, de hogy van Spanyolországban egy edény, mely tartósabb az ottani politikai állapotoknál — az bizonyos.

— **Bánya-szerencsétlenség.** Sopron közelében Bremsberg-ben az ottani szénbánya egyik aknája f. hó 9-én beomlott és két fiatal bányamunkást, testvéreket, öreg anyjuk támasztát, eltemette. Egyik hulláját még az nap, a másikat csak másnap áshatták ki.

— **Egy amerikai város** ismét leégett. Port au Prince, Hayti fővárosának ezer háza lett a lángok áldozatává, melyek termé-

szetesen fából voltak. A tűz, melyet egy petróleumlámpa feldúlése okozott, öt millió forint kárt tett.

— **Egy halálra** itétt gyermek. Közelebből a bostoni (egyestül államok) törvény-széke előtt egy Jesse Pomeroy nevű fiu itéltett halálra, a ki egy pajtását meggyilkolta. Ezen fiu azt is bevallotta, hogy egy Curran Katie nevű leánykát is megölt, s hogy ő azon egyén, a ki pár évvel ezelőtt Bostonban anynyi gyermeket félholtra kintott. Az ifju szörnyetegnek még szempillái sem reszkettek, midőn az ellene kimondott halálos ítéletet felolvasták. Megkegyelmeztetésén kétkednek.

CSARNOK.

A vasúton.

(Folytatás és vége.)

Nyújtózkodott, ásitott s épen midőn a pályáról „Arad“-ot kiáltotta, szépen elaludt. A boldog pár kiszállt s karanfogva sietett a városba, Frigyes jogtanácsos úr házához; mert már rég megegyeztek abban, hogy a nagybátya kíváncsiába igen is beleegyeznek s e pillanattól kezdve egyesülten folytatják az utazást egész életükön keresztül.

Lassan-lassan sötétedni kezdett. A coupéba, hol az ifju Mars ült, egy nő szállott be s Otília helyét foglalta el. Nehány perc mulva a vonat elrobogott.

Körülbelül egy óra telhetett el, midőn a hadnagy fölébredt s első pillantása is a hölgyre esett. „Holla“ gondola, most egyedül van, az idegen tévedett, talán nem oly advariatlan most mint előbb. Bizalmasan áthajolt az asszonyi lényhez s a lehető kellemes hangon kérdezte: „Ily magánosan szépem?“

Egy a kebel mélyéből fölszálló sohajtás volt a válasz.

„Beesületemre, lerakta a fegyvert!“ örvendezett belsőleg az új nagy Sándor, hozzá ment, karjaiban vette s a nő legkevésbé sem vonakodván; egy csókot nyomott ajkaira.

„Keblem istennője, — kiálta — én szeretlek téged, a mint nőt még sohse szerettem!“

A mozdony előkiáltás egy melodramailag adott hanggal kísérté és Gy.-Fehérvár ott volt.

„Ugyebár, bájos lény, én leszek a kegyed állandó lovagja?“ susogta a hadnagy. Szabad lesz lakására vitetnem.

„Ön kópé — susogta a nő kedvesen fölébe, mialatt a harcozói karjára fűzte magát — lehet-e öntől valamit megtagadni?“

„Hová vezessem kegyedet, boldogságom csillaga — kérdé az egyenruhás szívóhódító, midőn a coupéból a csarnokba léptek.

„A Hotel X-be susogta a nő édesdeden s karját a honmentő karjába fűzte. Hadnagyunk gyorsan lépdelt végig a csarnokon Dulcinea-jával s sietett vele a vendéglőbe, mert alig várhatá, hogy szépjével egy bizalmas szobácskában magánosan legyen.

„Fiaker! kiáltá az egyenruhás hevesen, midőn a szabadba ért, „fiaker!“

„Itt vagyok uram!“ felelt egyszerre több, s körülfogták a mi lovagunkat.

A boldog pár a legközelebbi fogathoz sietett az ifju hadnagy kellemteljesen segíté hölgyét a kocsiába s épen ábrándjaiba volt merülendő, midőn donnája szívesen köszönve fáradságát — egy lámpa előtt arcát feléje fordította. Egék ura! egy madonna arcot pillant meg csak hogy ellenkező értelemben — a mely egyetlen a maga nemében. Orrát a természet pazar pompával állította ki; merészen hajlott e példányok példánya egészen a száj fölé, a mely egy kellemteljes ellipszist képezett, egész a fülekig nyilván; s midőn nyájason mosolygott, vakító fehérségű emaille fogor tűnt elő.

Arca élő keresztlevelet képezett, de anno 60 s a Nro 2 ismeretes párisi pirostó bájos hajnal pirja által volt előntve kétfelől tarisznyaszőke fűrtök csingvén le mellére. „Csak közelebb kedvesem — fuvalozott ez anygalkép mialatt az egyenruhásnak szája távra maradt a bímulat miatt. Egy ugrással azonban azonnal lent termett s egy másikkal pedig egy áttellenben álló kocsiában volt.

„A nőtkarrierben az ő vendéglőben!“ kiáltott stentori hangon a hűledező kocsisnak, a magáét azonban suttogva inté, miutha félne, hogy szépe meghalhatná; „az új vendéglőbe!“

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Jelzalog-kölcsönöket

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól a legmagasabb összegig a legelőnyösebb módozat mellett fölrészlésre gyorsan eszközöl. 5000 forintot fejtűli kölcsönkénél feltűnő előnyt nyújt.

A hat. eng. általános

Ipar- és kereskedelmi ügynök-ki iroda

Kolozsvárt, Ovár, bástya utca 6 szám. (Értekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 1-től 4-ig.)

Meghívás rendes közgyűlésre.

A tordai kisegítő pénztár-egylet
f. évi ápril-hó 4-kén délelőtt 10 órakor
tartja a kaszinó nagy-termében

10-dik rendes közgyűlését,

melyre az egylet t. cz. részvényes tagjai fisztelettel meghívattak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgató választmány jelentése.
2. A számvizsgáló bizottság jelentése.
3. A választmány kiegészítése.
4. Segélyező bizottság.
5. Számvizsgáló bizottság választása.
6. Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság kijelölése.

Tordán, mártius 11. 1875.

SZIGETHI SÁNDOR, elnök.

Eladó ház.

Kolozsvárt a fő
térén a
11. szám
alatti
ház, a hol a t. cz. Papp és
Meskó urak divat üzlete is van,
szabad kézből eladó.
Értekezhetni hídutca 21.
szám alatt.

GŐZMALOM.

Van szerencsém a t. cz. közönség szives tudomására hozni, hogy egészen ujonnan épített és berendezett gőzmalmom működését megkezdette.

A midőn tehát ezt a t. cz. közönség figyelmébe ajánlanám, bátor vagyok megjegyezni, hogy gőzmalmom nemcsak szép és erőteljes minőségű őrleményt képes előállítani, hanem mivel gabona bevásárlásaimat nagyban teszem meg, azon kedvező helyzetben vagyok, hogy azok árait is oly olcsóra számíthatom, mely szerint mindennemű versenyt e téren kiállhassak.

Elvállalok továbbá közönséges őrlesekkel s e célra szekereimet bocsátom a t. cz. közönség rendelkezésére, melyek meghatározott csekély díjért a nyers gabonát ki és a kész lisztet beszállítják; megjegyezvén itt, hogy a tulajdonosok egészen biztosak lehetnek tulajdonaik azonosságában és így feleslegessé van téve, hogy netalán kiküldött saját emberük az őrlés tartamig ott vesztgetjen.

Azon reményben, hogy a t. cz. közönség alkalmat nyújtand nekem az ígértet be is bizonyíthatni, szolgáltatam más üzleti szakmában is felajánlom.

Többfelőli felszólításokra és a nagy érdemű közönség kényelmére Maros-Vásárhelyen a Transylvania szálloda tőszomszédságában, egy bizományi raktárt állítottam fel és rendeztem be.

Tisztelettel:

Hutflesz Károly,
Kolozsvárt.

Községi faiskola.

Alapvonalok a gyümölcstenyésztésre.

Községek, néptanítók, gazdák számára írta **Kócsi Károly**, a kolozsvári ev. ref. főtanodában a természetrajz r. tanára.

(A szöveg közé nyomott 58 ábrával s egy tervlappal.)

Nagy 8-r. X. és 200 lap. Ára 1 ft 50 kr.

Tartalom: Előszó. Bevezetés. I. SZAKASZ. Egy faiskola működ. 1. Hogy fektődjek a faiskolának szánt hely s milyen legyen talaja? A faiskola nagysága, beosztása, elkészítése. 3. A földforgatásról (rigolrozás). 4. Trágyaszórás. 5. Hogy szerzik a jó vadfát? 6. Hogy növelik a vadfát? 7. Egy faiskola léleke. 8. Előkészületek az oltvány s beállítására. 9. Mikor szedjük oltványokat? 10. Az oltvány vagy nemesítés módjai. A) Párosítási módok. Egyszerű párosítás. Egyeszerű nyelvezés. c) Kettős nyelvezés. d) Lapozás. e) Nyergetés. f) Kettős nyelvezés. g) Oldal oltvány. h) Völgyelés. B) Nemesítések hasításával. a) Feloldó hasítás. b) Egész hasítás. c) Háj alá oltvány. C) A szemzésről. 11. Teendők nemesítés első évében. 12. Hogy növelünk lágymagva gyümölcs-oltványokat? 13. Első év. b) Második év. c) Harmadik év és negyedik év. d) Ötödik év. 13. Hogy növeljük fől a csontarókat. II. SZAKASZ. A laborfa (piramis) növelése. III. SZAKASZ. A gyümölcsfák ültetéséről. 1. Minő egyálj alatt és mily fekvővel teendő a gyümölcsfa legdusabban? 2. Mily talaj kell a gyümölcsfának? 3. A gyümölcsfák ültetése. 4. Ültetés előtt. Hogy kell ültetni a gyümölcsfát? 6. Az ültetés későbbi kezelése. IV. SZAKASZ. A metszésről. 1. A metszés célja. 2. A fák rügyeiről. 3. Ágak galyak. 4. A gyümölcsrügyek és fészkek. 5. Ágasi metszés. 6. A nyári metszés. V. SZAKASZ. Régi gyümölcsösök munkái. 1. A vén fák tisztogatásáról. 2. Hogy kell a vén fát megifjítani? 3. A fák trágyázásáról. 4. A termékenyen fáról. 5. A fák betegségei. a) Perszeny. b) Rák. c) Méz. VI. SZAKASZ. A fák ellenségeiről. A) Tavaszai ellenségek. 1. Bimbó farkas. 2. Rézecsészély. 3. Közönséges cserebogár. 4. Szörös és kopott Porodár. 5. Gagonya. 6. Gyűrűs Potrócz. 7. Sárgafaru Gyapjász. B) Nyári ellenségek. 1. Osonti Velész. 2. Oltási Velész. 3. Alma Ilonca. 4. A Korparók. C) Őszi ellenségek. 1. Téli Törköny. 2. Nagytestű Pogányka. D) Téli ellenségek. VII. SZAKASZ. Mily gyümölcsfajokat szaporítsunk? A) Almák. B) Körtek. C) Szilvák. D) Kajak. E) Őszi barackok. F) Cseresznyék, meggyek. VIII. SZAKASZ. A bogys/ümölcsök műveléséről. 1. Az egresről. 2. A veresszőllőről. 3. A málnáról. IX. SZAKASZ. A téli estékre. A fák legapróbb alkatrészeiről. 2. A fa szerkezetéről. 3. Miből áll a fák hamva? 4. Hogy jut a táp a fába?

E műre feleslegessé tesz minden dícsérgetést azon elismerés, melyet ez a harmadik részéről nyert, ugyanis: a m. kir. oktatásügyesség az erd. gazdasági egylet előterjesztése folytán, a rendelkezése alatt álló ily célú alapból 400—négy száz le. forintot utalványozott a boldogult Kócsi Károly özvegyének és árvának, azo érdem elismeréséül, melyet Kócsi Károly „Községi faiskola” műve megírása és kiadása által a gazdasági ismeretek terén szerze magának.

Rövid utasítás egy husz hold területű váltógazdaság rendezésére.

Kis birókokok számára. Az erdélyi gazdasági egylet kívánságára írta báró Bánffy János.

Kiadta az erdélyi gazdasági egylet. 2. kiadás. 8-rét. Ára 36 kr.

Helység-névtár.

A királyhágón inneni rész (Erdély) községeinek betűrend

N É V T Á R A.

A közigazgatási és legújabb törvényszéki felosztás szerint, a postakerletek, adóhivatalok és az orsz. vásárok kimutatásával. Hivatalos adatok után összeállította B. L.

Ára 1 ft 50 kr.

Különös figyelemre méltó!

5000 rőf fekete, valódi tiszta selyem ruha-faille

érkezett, 3/4 széles, rőf 1 ft 48 kr.

Noblesse, fekete ruhának 3/4 széles, rőf 1 ft 28 kr.

Tafotaszalag, színes

Nr. 1, 2, 4, 6, 9, 12, 14, 16, 24

35, 41, 47, 78, 97, 135, 166, 198, 250 kr.

Rubonszalag, színes

Nr. 2, 4, 6, 9, 12, 14, 16, 24

33, 44, 56, 74, 94, 120, 160, 188 kr.

Faille-szalag, színes, egész selyem

Nr. 6, 9, 12, 14, 16

1,25, 1,52, 2,12, 2,65, 3,12 kr.

valamint minden divatruzsó és szabó-cikk. Minden szedelgés kérését kikerülőd, bármikor készek vagyunk cikkeink jóságáért kezkeskedni. Megrendelések utánvétel mellett pontosan teljesítetnek.

Enzmán és Kolbenschlag, Bécs, I. Rothen-thurmstrasse 21.

Legújabbban megjelentek

és Stein János erd. muzeum-egyl. könyv-kereskedésében Kolozsvárt

kaphatók:

IRODALMI UJDONSÁGOK.

JELENTÉS

a kolozsvári egyetem természettani intézetének jelen állapotáról.

Közli dr. ABT ANTAL a kísérleti természettan ny. r. tanára.

2 könyvmatu táblával.

Ára 70 kr.

Magyar protestáns egyházi szónoklatok.

Ünnepi, alkalmi, közönséges és gyászesetekre.

Írta Gyöngyösy Sámuel, nagy-kállói ref. lelkész, egyházmegyei bíró.

Második füzet. Ára 1 ft 80 kr.

Postán küldve 1 ft 90 kr.

A természet könyve.

Közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből, Bernstein A. német műve után.

Fordította Nagy István 1—6 füzet. Egy-egy füzet ára 50 kr.

Usak alapos, gyors és okoszerű gyógyítás biztosít utóbagok ellen.

Befecskendezés nélkül, fájdalom nélkül, az emésztési szerveket megálmadó gyógyszerek nélkül, következményi bajok és a hivatás megzavarása nélkül, számos esetben kipróbált s eddig főlülmulhatlan módszer szerint

hugycső-folyásokat,

valamint mindennemű

titkos betegségeket

tehetetlenséget (elgyengült férfierőt),

továbbá bőrbajokat, hugycsőszűköléseket, friss és idült nyákfolyásokat

nőknél, és az onnan eredő

magtalanlanságot,

a nemzörések bujakkos fekélyeit és másodrendű bujakkort minden alakjaiban, az

önfertőztetésnek minden következményeit, u. m. magöléseket, ondfolyást, sőt a

végképeni tehetetlenséget is, katonai és polgári főkorházakban, mint a magány-

korlatban a legújabb tapasztalatok és buváratok nyomán, fényesen kipróbált egy-

serű módszerrel, anélkül, hogy a beteg hivatása vagy életmódjában gátolnának,

hivólón tartós siker biztosítása mellett, bámulatos gyorsan és alaposan gyógyít

(az újon keletkezetteket 48 óra alatt)

WEISS J.,

gyak. orvos és szülész, az itteni és. kir. katonai főkorházban volt

osztályorvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes és tisz-

teletbeli tagja, a II. Lipót belga király arczképével díszített

koronás aranyéremnek tulajdonosa,

rendelő-intézetében:

Pest, országot 15-dik szám,

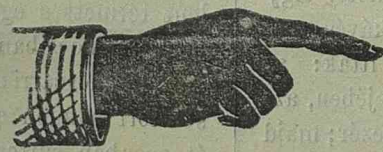
a „Zrinyihez” címzett kávéház felett, I. s. emelet, benemelt a léposón.

Naponkint reggel 7 órától 10-ig, d. u. 1—4-ig.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik.

Városzoba minden egyes beteg részére külön.

A volt BORSODI-féle díszáru kereskedésben Maros-Vásárhelyt még mind foly

A VÉGELADÁS

mely csak egy pár hónapig fog tartani,

a t. cz. közönség tehát jól cselekedend, ha sietni fog szükségleteit ideje korán fedezni, mert később nem lesz alkalmá oly valódi czikkeket, oly minőségben és oly jutányosan, mint itt bevásárolhatni.

Különösen vidéki kiskereskedők figyelmébe ajánljuk e ritka alkalmat előnyös bevásárlásra.